

TARTALOM.

I. Egyházi dolgozatok.

A jellem. (Egyh. beszéd) BÖLÖNI VILMOS	26
Ima (Id. Ábrányi Kornél ravatalánál) JÓZAN MIKLÓS	47
A szentlélek munkássága (Pütkösti egyh. beszéd) KELEMEN ÁRPÁD	92
Ima oct. 6-án. RÉDIGER GÉZA	210
Milyennek kell lenni egy igazi papnak. (Beikt. beszéd) KOVÁCS JÁNOS	214
A régi út, az igaz út. (Egyh. beszéd) LŐRINCZI DÉNES.	329

II. Hittaniak, bölcselemiek.

Keleti tanulmányok és heidelbergi tudósok. GRÓF KUUN GÉZA	1
Rousseau nézetei egy államvallásról. LŐFI ÖDÖN	14
Az egyetemes kijelentés. (Francziából) FERENCZ JÓZSEF	65
Jézus küzdelmei. VÁRY ALBERT	87
Gyöngymondatok. (Ujkori íróktól) Gyűjtötte KISS MIHÁLY 106, 157, 276	
A calvinismus (I—III) VÁRY ALBERT	121, 177, 293
„Az idealismus“ BÖLÖNI VILMOS	192
Isten, mint a lelkek lelke eszméje. Armstrong A. Richardtól PÉTERFI DÉNES	237
Tolstoj gondolatai Istenről. DR. GYÖRGY JÁNOS	244
„Az idealizmus“ a vallásról. BÖLÖNI VILMOS	307

III. Nevelés és oktatásügyiek.

Az általános osztályozásról. DR. GÁL KELEMEN	35
Humanismus. RÉDIGER GÉZA	152
Közoktatásügyi értekezéslet (G. K.)	169
A német tanítók Königsbergben	170

IV. Életiratok, történelmiek.

Ismeretlen unitarius verselő a XVII. évszázban. PÁLFY MÁRTON	44
Tordai diákok színi előadása 1713-ban. (I—II) KANYARÓ FERENCZ	77, 204
A régi és legújabb magyar biblia. KANYARÓ FERENCZ	133
Szigethy Cs. Miklós, a piskii hős. DR. KÖVÁRY LÁSZLÓ	144
Egyh. tört. adatok:	
CLIII—IV. Unitarius papok a XVII. évszázban	148
CLV. Kornis György levele Kovácsoczy Farkashoz. Padua 1593. ápr. 2. DR. VASS MIKLÓS	149
CLVI. Péchy Simon levele 1614-ből.	274
CLVII. Péchy S. levele 1630-ból. Közli DR. VASS MIKLÓS.	275

V. Egyházi élet.

Ferencz József püspök jelentése a főtanáeshoz	265
Egyházfőtanácsi gyűlés:	
I. Ferencz József püspök megnyitó beszéde	318
II. Püspöki jelentés (lásd 265 1)	
III. Az Egyh. Képv. Tanács jelentése	321
IV. Elintézett ügyek. V.	326

VI. Vegyesek.

Az unitárius egyház felterjesztése az 1848. XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában. VÉGGI MIHÁLY	103
---	-----

VII. Irodalmi értesítő.

Kálvin János: A keresztény vallás alapvonalai. Ism . . .	49.
Egyetemes főgondnok és főconsistorium a magyarországi ref. egyházakban. Irta Zoványi Jenő. Ism. . .	49.
Az ő nyomdokain vagy mit tenne Jézus? Irta Sheldon, ford. Csizmadia Lajos. Ism. . .	50.
The Essex Hall Year-book. Szerk. Bowie. Ism. . .	50.
Zur neuesten Litteratur der Philosophie in Ungarn. Irta Dr. Szlávik. Ism. . . (t. r.)	50.
Az érdek. Irta Sándor J. Ism. . .	51.
Tanító és tanítvány. Irta Elek Gy. Ism. . .	51.
Az erdélyi ref. egyházkerület története. Irta Pokoly József. Ism. K—ó.	108.
Emlékfűzet. Szerk. Lőrinczi D. Cura pastoralis. Irta Hörk J. Ism. . .	108.
Felhívás Dr. Luther Márton művei meg-	

rendelésére. 108. Eötvös és Kemény. Irta Bodnár Zsigmond. Ism. . . . 160. Vörösmarty és krónikásaink. Irta Dr. Kiss Ernő. Ism. . . . 160. Homiletika vagy egyházi ékesszólástan. Irta Kovács Albert. Ism. . . . Péterfi D. 378. Józán M. kiadv. Ism. . . . 279. Renaissance a dalköltészetben. Irta Dr. Barabás Á. Ism. . . . (m) 279. A reformatus egyházak presbyterialis szervezete. Irta Dr. Bartók György. Ism. . . . 336. Gardezi kézirati munkája. Ford. Gróf Kun Géza. Ism. . . . 336. Dr. Luther Márton művei. Szerk. Dr. Masznyik Endre. Ism. . . . 337. Medgyes Lajos költeményei. Kiadta Versényi György. Ism. . . . 337. Pályázat. Előfizetési felhívás. 338.

VIII. Aranykönyv.

Az ezredéves emlékalapra tett kegyes adományok 61.

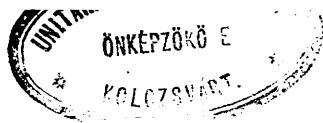
Adakozás a kolozsvári egyházközség templomtornya újra építésére. 62. 118. 173. 233. 289. 353. A Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom javára tett kegyes adományok 62. 118. 173. 234. 290. 354. A nagyajtai unitárius egyh. község kölcsönének törlesztésére adakozás. 63. 291. Recsenyéli adakozás. 64. Pütkösdí ajándék a jánosfalvi egyh. községben. 176. Adakozások a Sepsiszentgyörgyön építendő unitárius templomalapra. 236. 292. A Hódmezővásárhelyen építendő unitárius templom javára tett kegyes adományok 355. Újabb jótékony-ság az éulaki egyház-községben 356.

IX. Különfélék.

A Krisztus-kérdés. 51. A tordaiak öröme. Felügyelő-gondnoki beiktató ünnepély. 52. A vashingttoni senatus új papja. 53. Baksay Sándor. Az 1848. XX. t.-cz. 54. Az angol bibliatársulat ünnepe. Herder-ünnep. A bajor országgyűlésen. 55. X. Pius. Loisy abbé. 56. Priestley-emlék. 57. Faji sajtóság és a kereszténység kölcsönös hatásáról. Spencer Herbert. Kovács Albert † 58. Id. Ábrányi Kornél. Derzsi József. 59. Az érettségi vizsgálat reformja. A székelység fölsegítése. Budapest vallásügyi kiadásai. »Úti jegyzetek és tapasztalásaim « 60. Adatok az unitarizmus. 110. Az unitarizmus Olaszországban. 111. Brunétiére bukása. Katholikus nevelés. 112. Egy francia róm. kath. pap levele. 113. Dr. Masznyik Endre. Felekezeteink magyarsága. A közoktatás állapota. Spanyolországban a saecularisatio. 114. A német birodalmi gyűlésen. Milton kéziratai. A keresztény predicatio. 115.

Kinai bölcsesség. Kitüntetés. Gróf Kuun Irma, Fáy Béláné. 117. Jókai Mór †. Ferencz József püspök látogatása. 162. Enyed Ferencz nyugalomba vonulása. A brit és külföldi unitárius társulat. Bourrier beszéde. 163. X. Pius és Franciaország. 165. Combes. A karthausiak milliói. 166. Németországon. Kulturkampf. 167. Olaszországban. Rákóczy hamvai. 168. Unitárius elemi tanulók. A népiskola Oroszországban. 169. Unitárius írók sikere a múlt százban 170. Unitárius tanulók sikere. Az indiai nő helyzete. 171. Szász Gerő. 172. A manchesteri theol. intézet. Dr. Harnack 219. Berzeviczy Albert. II. József két levele a jezsuitákról. 223. Vilmos császár a türelmetlenség ellen. 224. X. Pius pápa. 226. Boisseau abbé levele. 227. Az állam és a róm. kath. egyház közti harcokról. A bretonok Renán ellen. 228. A skót kalvinisták milliói. Unitárius kéziratok a muzeumban. 229. Értesítők. Előléptetés. Papváltozás. Új papok. 230. Krüger. Waldeck-Rousseau. 231. Berzeviczy A. Kozma F. 280. A szabadgondolkozók gyűlése Rómában. 281. A Protestantenverein gyűlése Berlinben. 282. Vallástörténelmi congressus. 282. Loyson Hyacinthe levele. 283. A st.-louisi világkiállítás. Németországban. A Dalai Láma. Japánban. 285. Szokatlan esetről. A papról. 286. Angliában. Kiigazítás. Sepsikőrispataki Bedő Dániel. 287. Emlék. 288. A Protestantenverein. Az amerikai unitáriusokról. 339. Az unitarismus iránt Németországban. 340. Ref. zsinat. A francia kormány vallásügyi javaslatai. 341. Loyson Hycainthe. 342. Németországban az ultramontanismus ellen. Der. evangelische Bund. 343. A Gustav Adolf-verein. Németország vallási statistikája. 344. Der schweizerische Verein für freies Christenthum hatása. Angliában. 345. A középamerikai államok. A szeplőtelen fogantatás ünnepe. 346. A legvallásosabb beszéd. Dr. Gosch. 347. A Brahma Somaj. A Tolstoj czikkhez. 348. Az érettségi vizsgálati utasítás reviziója. 349. A középiskolai tanárkérdés. 350. A nem állami tanárok fizetés rendezése. Az állami elemi iskolai tanulók. Kilenczvenhatezer koronás könyv. Siremlék a londoni Szent Pál templomban. 351. Krüger temetése. Lendvayné halála. 352.

Gyászhirek. 172. 231. 288. 352.

KERESZTÉNY MAGVETŐ.

XXXIX. évf.

Januáriu—Februáriu

1-ső füzet,

Keleti tanulmányok és heidelbergi tudósok.¹

Mikor 1872-ben Stuttgardban s Kanstadtban töltöttem a május hónapot örökre felejthetlen anyám s testvérem társaságában, Heidelbergbe is átrándultam, a hol akkor az arab nyelvet s irodalmat *Weil Gusztáv* s a héber nyelvet s az ó-testamenti exegesist *Hitzig Ferdinand* tanár adta elő, kit aztán 1875-ben történt halála után *Merx Adalbert* váltott fel, a szóban forgó értekezés írója. Ez a három férfiu fényesen ragyogó csillagokhoz hasonlóan nagy világosságot árasztott nemcsak a Neckarparti egyetemre, de az egész művelt világ keleti tanulmányainak széles birodalmára. Kanstadból kirándulást tettem Tübingenbe *Merx Adalbert* látogatására, ki akkor az ottani egyetemen adta elő a sémi nyelveket s pár hét után isméttem látogatásomat Stuttgardból. Szép, elfelejthetlen napok voltak ezek!

Merx szóban forgó értekezlete többet nyújt, mint a heidelbergi egyetem keleti tanulmányainak történetét, nyújtja főírnyaiban a keleti tanulmányok fejlődését a nyugati országokban, leginkább a német földön, a váltakozó érdek-körök igényeinek megfelelőleg a szellemi áramlatok s a bölcsészeti rendszerek befolyása következtében. Megkísértem az értekezet tartalmát igen röviden vázolni.

*

Németországban háromszáz éven át a keleti tanulmányokat az egyetemeken a theologiai fakultások ápták leginkább s tettek legtöbbet fejlesztésükre. A hol a politikai és kereskedelmi összeköttetések a kelettel szorosabb kapcsolati viszonyt hoztak

¹ *Die morgenländischen Studien und Professoren an der Universität Heidelberg vor und besonders im 19. Jahrhundert von Adalbert Merx.* Külön lenyomat a heidelbergi egyetem „Festschrift“-jéből. A heidelbergi egyetem 1389-ben alapított.